

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu: **JUDr. A.**, bytom R., nar. X., zast.: S. s.r.o., D., IČO: X., proti žalovanej: **Sociálna poisťovňa - ústredie**, so sídlom Ulica 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutia** správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13.07.2010 č. k. 3S 67/2009-37, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 13.07.2010 č. k. 3S 67/2009-37 **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi právo na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Konanie na správnom orgáne

Rozhodnutím č.: 322-6908-GC-09/2008 zo dňa 02.03.2009 žalovaná ako odvolací správny orgán podľa § 179 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení zmenila výrokovú časť odvolaním napadnutého rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka

Bratislava, z 23. septembra 2008 č.: 700-0210001108-GC09/08 tak, že vypustila pôvodný text:

„Pobočka Sociálnej poisťovne Bratislava, ako orgán príslušný podľa ustanovenia § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), rozhodovať vo veci vzniku nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia, vydáva podľa § 210 ods. 1 písm. a) zákona o sociálnom poistení toto

ROZHODNUTIE

Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava, neakceptuje odhlášku samostatne zárobkovo činnnej osobe JUDr. A. z povinného poistenia a povinného dôchodkového poistenia k 28. aprílu 2007“

a doplnila nový text:

„Pobočka Sociálnej poisťovne Bratislava, ako orgán príslušný podľa ustanovenia § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), rozhodovať vo veci zániku nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia, vydáva podľa § 210 ods. 1 písm. a) zákona o sociálnom poistení toto

ROZHODNUTIE

Samostatne zárobkovo činnnej osobe JUDr. A. povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 28. apríla 2007 nezaniklo.“

V ostatnom žalovaná prvostupňové rozhodnutie potvrdila. Uvedeným rozhodnutím žalovaná rozhodla, že žalobcovi, ako samostatne zárobkovo činnnej osobe, účasť na povinnom nemocenskom a povinnom dôchodkovom poistení ku dňu 28. marca 2007 nezaniklo.

Svoje rozhodnutie žalovaná s odkazom na § 3 písm. a) bod 2., § 14 ods. 1 písm. b) a § 15 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) odôvodnila vo veci predovšetkým tým, že žalobca

je od 23. novembra 2004 zapísaný do zoznamu advokátov, o čom Slovenská advokátska komora vydala Osvedčenie číslo: 3937.

Na základe uvedeného ako aj s prihliadnutím na ustanovenie § 2 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 586/2003 Z.z.“) je na účely sociálneho zabezpečenia považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu. Samotné vymedzenie postavenia samostatne zárobkovo činnnej osoby nemá podľa žalovanej automaticky za následok vznik alebo zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia.

Ďalej bolo v druhostupňovom konaní žalovanou z predloženého spisového materiálu zistené, že

- žalobca podal Registračný list fyzickej osoby – odhláška samostatne zárobkovo činnnej osoby, ktorou sa domáhal zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia ku dňu 28. apríla 2007, a že
- v spoločnosti S. s.r.o., Š., vystupuje žalobca ako konateľ uvedenej spoločnosti, a to od 28. apríla 2007.

Hoci hore uvedené podanie smerovalo k zániku sociálno-poistného vzťahu žalobcu a žalovanej, žalovaná vyslovila úsudok, že žalobca je aj po 28. apríli 2007 povinne nemocensky a povinne dôchodkovo poistenou samostatne zárobkovo činnou osobou.

Podľa § 21 ods. 4 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. v znení k 30. júnu 2007 povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie zaniká vždy samostatne zárobkovo činnnej osobe uvedenej v § 5 písm. b) a c) dňom zániku týchto oprávnení, a samostatne zárobkovo činnnej osobe uvedenej v § 5 písm. c) odo dňa vzniku pracovného pomeru, v ktorom na výkon činnosti je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu, ak od tohto dňa podľa svojho vyhlásenia nevykonáva činnosť samostatne zárobkovo činnnej osoby uvedenej v § 5 písm. c).

Podľa názoru žalovanej vysloveného v predmetnom rozhodnutí s dôrazom na ustanovenie § 12 zák. č. 586/2003 Z.z. zmenou formy výkonu advokácie nezaniká

postavenie advokáta ako samostatne zárobkovo činnej osoby a tiež nezaniká povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie podľa § 21 ods. 4 písm. b) cit. zák. č. 461/2003 Z.z., pretože advokátovi nezaniklo oprávnenie na výkon činnosti. Naopak, zmena formy výkonu advokácie má podľa žalovanej za následok len zmenu v spôsobe zdaňovania príjmu advokáta, v dôsledku čoho až môže u advokáta zaniknúť povinné nemocenské a dôchodkové poistenie podľa citovaného ustanovenia § 21 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z.

Žalovaná tiež poukázala na to, že ak príjem advokáta, ktorý vykonáva činnosť podľa § 12 zák. č. 586/2003 Z.z., je zdaňovaný ako príjem z podnikania podľa § 6 ods. 1 písm. c) zák. č. 595/2003 Z.z. a jeho výška bola v roku 2005 vyššia ako suma 82.800 Sk, potom od 01. júla 2006 do 30. júna 2007 je povinne zúčastnený na nemocenskom poistení a dôchodkovom poistení ako samostatne zárobkovo činná osoba.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca na Krajský súd v Bratislave žalobu zo dňa 15.04.2009.

Krajský súd ako súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná a preto ju s poukazom na ust. § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol.

Svoj zamietajúci rozsudok s poukazom na ustanovenia § 5 písm. c), § 14 ods. 1 písm. b), § 15 ods. 1 písm. b), § 21 ods. 1 a odsek 4 písm. b), § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. ako aj ustanovení § 2 ods. 1 a § 12 ods. 1 zák. č. 586/2003 Z.z. odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalobca ako advokát vykonáva advokáciu ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným, tzn. že v súlade s § 12 zák. č. 586/2003 Z.z., spĺňa status samostatne zárobkovo činnej osoby, ktorú má na mysli ust. § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z.

Ďalej krajský súd uviedol, že vykonávanie advokátskej praxe samostatne ako advokát alebo ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným je až následnou možnosťou, ktorá

nasleduje po tom, čo je fyzická osoba zapísaná ako advokát do zoznamu advokátov. Navyše ustanovenie § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. podľa krajského súdu nerozlišuje medzi advokátom, ktorý vykonáva svoju profesiu samostatne alebo ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným.

Na základe uvedeného sa krajský súd stotožnil s podrobným odôvodnením, ktoré správne orgány uviedli vo svojich rozhodnutiach.

K námietke procesného pochybenia žalovanej krajský súd uviedol, že žalovaná postupovala v súlade s ustanovením § 215 ods. 2 zák. č. 463/2003 Z.z., keď zmenila prvostupňové rozhodnutie.

III.

Odvolanie žalobcu/stanoviská

Vo včas podanom odvolaní zo dňa 08.09.2010 proti rozsudku prvostupňového súdu žalobca poukázal na to, že rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.) v spojení so zrušovacím dôvodom podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p., že krajský súd nesprávne právne vec posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Žalobca ďalej poukázal na oprávnenie Predsedníctva Slovenskej advokátskej komory vydávať v zmysle § 71 ods. 2 písm. k) zák. č. 586/2003 Z.z. záväzné potvrdenia, a preto uvedený orgán je podľa žalobcu tým orgánom, ktorý je oprávnený záväzne potvrdiť, či je advokát samostatne zárobkovo činnou osobou na účely sociálneho poistenia. Hoci krajskému súdu uvedené potvrdenie v konaní predložil, krajský súd uvedené ustanovenie § 71 ods. 2 písm. k) ani samotné potvrdenie nezobral do úvahy.

Takisto žalobca zotrval na svojich doterajších argumentov zo žaloby a to najmä, že mu podľa § 21 ods. 4 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. zaniklo postavenie povinne nemocensky a dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnnej osoby. Pri svojich záveroch upozornil na právne názory obsiahnuté v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžso 7/2009, ktoré aj v odvolaní žalobca čiastočne citoval.

S odvolaním sa na zmenu výrokovej časti, ktorú vykonala žalovaná ako odvolací orgán, žalobca prezentoval názor, že týmto postupom sa žalovaná uskutočnila neprípustnú zmenu rozhodnutia správneho orgánu a porušila zásadu dvojinstančnosti konania. Potom podľa žalobcu uvedený postup (neprípustná forma zmeny rozhodnutia) je jednoznačne v rozpore s pravidlami rozhodovania v odvolacom konaní vymedzenými v ustanovení § 218 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z.

Žalobca tiež s poukazom na ústavný princíp právnej istoty spochybnil činnosť žalovanej, lebo o jeho žiadosti začala neďávkové konanie až po 18 mesiacoch od doručenia žiadosti žalobcom. Na základe uvedeného sa žalobca oprávnene pri kalkulácii svojich životných nákladov domnieval, že odvody na povinné sociálne poistenie platiť nebude.

Záverom žalobca navrhol zmeniť napadnutý rozsudok krajského súdu tak, že zruší obidve rozhodnutia správnych orgánov a vec vráti na ďalšie konanie spolu s priznaním trov konania.

Z vyjadrenia žalovanej (č. 1. 49) zo dňa 06.10.2010 vyplýva, že žalobca ako novú námietku uviedol s odkazom na ustanovenie § 71 ods. 2 písm. k) zák. č. 586/2003 Z.z. neakceptovanie záväznosti potvrdenia predsedníctva Slovenskej advokátskej komory. Žalovaná vyjadrila nesúhlas s tým, že by mala byť ako samostatná a nezávislá verejnoprávna inštitúcia vykonávajúca sociálne poistenie v intenciách žalobcu viazaná potvrdením predsedníctva Slovenskej advokátskej komory.

K záverom, ktoré žalobca odcitoval z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžso 7/2009, sa žalovaná nevyjadrila.

Ďalej žalovaná vyslovila, že sa stotožňuje s vysloveným právnym názorom krajského súdu, že aj advokáta, ktorý vykonáva svoju činnosť ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným podľa zák. č. 586/2003 Z.z. je potrebné považovať pre účely § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. za samostatne zárobkovo činnú osobu.

Z uvedených dôvodov žalovaná požiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v plnom rozsahu, ako vecne správny, potvrdil.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250j ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a viazaný argumentmi právneho názoru vyjadreného v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 290/2010-8 zo 7. septembra 2010 senát po neverejnej porade postupom podľa § 135 ods. 1 bol nútený konštatovať, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Predovšetkým konajúci senát Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že v prejednávanej veci ide o obdobnú problematiku zániku účasti žalobcu (advokáta) na povinnom nemocenskom a povinnom dôchodkovom poistení z titulu funkcie štatutárneho orgánu advokátskej spoločnosti, na akú dal podrobnú odpoveď prostredníctvom svojho rozsudku sp. zn. 1Sžso 7/2009 z 30. marca 2010 a na ktorý žalobca v svojom odvolaní poukazoval.

Ďalej je nutné povedať, že dňa 08. decembra 2010 Správne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky malo v zmysle § 21 ods. 3 písm. d) zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch prerokovať návrh právnych viet z rozsudku sp. zn. 9Sžso 52/2009 z 31.03.2010, ktorý celkom odlišným spôsobom (od hore uvedeného rozsudku sp. zn. 1Sžso 7/2009 z 30. marca 2010) posúdil zánik účasti advokáta na povinnom sociálnom poistení, za účelom ich zverejnenia v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

Nakoľko však v procese hlasovania o publikácii právnych viet nedošlo k jednote názorov členov kolégia a zo strany prizvaných hostí zazneli s publikáciou nesúhlasné reakcie, bolo hlasovanie Správneho kolégia o tejto otázke odložené na neskoršie zasadnutie.

Avšak medzičasom Ústavný súd Slovenskej republiky zverejnil svoje uznesenie sp. zn. I. ÚS 290/2010-8, v ktorom sa k tejto problematike vyjadril dňa 07.09.2010. Nakoľko rozhodnutia ústavného súdu majú na výklad právnych predpisov podľa čl. 152 ods. 4 ústavy nezanedbateľný vplyv, musel sa konajúci senát Najvyššieho súdu s existenciou tohto uznesenia v konaní o odvolaní vypoariadať.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Podľa čl. 144 ods. 1 ústavy sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

Z právneho poriadku Slovenskej republiky vyplýva, že ústavný súd vykonáva konkrétnu kontrolu ústavnosti v zmysle čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky prostredníctvom Šiesteho oddielu Tretej časti zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 38/1993 Z.z.“). V tomto konaní o sťažnostiach fyzických a právnických osôb vydáva dva druhy rozhodnutí. Na prvom mieste rozhoduje postupom podľa § 25 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z.z. uznesením o prípustnosti ústavnej sťažnosti na prieskum ústavnosti, pričom skúma podmienky konania (najmä svoju právomoc, úplnosť zákonných náležitostí, prípustnosť a oprávnenosť či včasnosť sťažnosti).

Podľa § 25 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá Ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže Ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť

aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak Ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Naopak v konaní o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa § 56 zák. č. 38/1993 Z.z. ústavný súd rozhoduje o merite ústavnej sťažnosti formou nálezu.

Podľa § 56 ods. 1 zák. č. 38/1993 Z.z. platí, že ak Ústavný súd sťažnosti vyhovie, v náleze vysloví, ktoré základné právo alebo sloboda a ktoré ustanovenie Ústavy, ústavného zákona alebo medzinárodnej zmluvy sa porušili, a akým právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa základné právo alebo sloboda porušili.

Konajúci súd má vedomosť, že hore uvedeným uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 290/2010-8 zo 7. septembra 2010 bola zamietnutá sťažnosť JUDr. M. K., Ž. vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžso/37/2009 zo 16. februára 2010. Uvedený rozsudok sp. zn. 4Sžso/37/2009 sa týkal obdobnej veci ako je vec prejednávaná súdom v tomto konaní s tým, že senát 4S argumentáciu sťažovateľky vo vzťahu k zániku povinného poistenia označil za nedôvodnú a potvrdil rozsudok krajského súdu o zamietnutí žaloby sťažovateľky.

V časti týkajúcej sa namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd po citácii podstatných argumentov z rozsudku sp.zn. konštatoval, že *„Predmetné rozhodnutie najvyššieho súdu (nadväzujúceho na právny názor krajského súdu a vo veci konajúcich správnych orgánov) obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.“*

Je jednoznačné, že ústavný súd sa po procesnej stránke nielen zaoberal prípustnosťou, či neopodstatnenosťou podanej ústavnej sťažnosti, ale aj citoval v bode 14. uznesenia konkrétne dôvody rozsudku 4Sžso 37/2009 takto: *„...Najvyšší súd... dospel záveru,*

že odvolaniu žalobkyne nie je možné vyhovieť. Správne orgány ako aj krajský súd podrobne odôvodnili, prečo žalobkyňa, ktorá sa stala 7. januára 2008 spoločníčkou a zároveň konateľkou v spol. s r.o. poskytujúcej advokátske služby podľa § 15 zákona o advokácii nezaniklo povinné sociálne poistenie ako SZČO podľa § 21 zákona o sociálnom poistení.

Odvolací súd sa s týmito dôvodmi stotožnil a na zdôraznenie ich správnosti podľa § 219 ods. 2 OSP dopĺňa, že § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení vymedzuje pojem SZČO. Upravuje aj postavenie advokáta, ktorý má oprávnenie na vykonávanie advokátskej činnosti.

Podľa názoru odvolacieho súdu existencia oprávnenie (zrejme oprávnenia, pozn.) advokáta na vykonávanie advokátskej činnosti, podmienená jeho zápisom v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou až do času, kým advokát nebol vyčiarknutý z takéhoto zoznamu má za následok, že musí byť považovaný za SZČO pre potreby zákona o sociálnom poistení. Z uvedeného dôvodu je povinne nemocensky poistený podľa § 14 ods. 1 písm. b) a povinne dôchodkovo poistený podľa § 15 ods. 1 písm. b) a vznik a zánik tohto poistenia sa viaže na podmienky upravené v § 21 zákona o sociálnom poistení.

Túto skutočnosť nemôže ovplyvniť právna úprava, obsiahnutá v § 12 zákona o advokácii, ktorý upravuje formu ktorou môže advokát vykonávať advokáciu, lebo základným predpokladom pre výkon, advokácie je vykonávanie takejto činnosti fyzickou osobou, ktorá má zákonom požadované oprávnenie. Na výkon advokátskej činnosti je teda oprávnený len advokát, ktorý je zapísaný do zoznamu advokátov, ktorý vedie Slovenská advokátska komora. A práve vymedzenie SZČO podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení je odvodené od samotného oprávnenia vykonávať túto činnosť.

Navyše § 15 zákona o advokácii upravuje špecifické podmienky, za ktorých advokáti môžu vykonávať advokáciu ako konatelia spol. s r. o. a účasť advokáta v takejto spoločnosti je viazaná na existenciu oprávnenia na poskytovanie advokátskych služieb jednotlivých spoločníkov a konateľov, ktorými môžu byť len advokáti, a ktorých účasť v spoločnosti zaniká vyčiarknutím zo zoznamu advokátov, v skutočnosti stratou oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu.

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu a postupu a rozhodnutia krajského súdu odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd dostatočne podrobne a presne zistil skutkový stav a vysporiadal sa so všetkými právne významnými námietkami žalobkyne.

Skutočnosti, ktorými žalobkyňa v odvolaní spochybňuje rozsudok krajského súdu v odvolacom konaní neboli zistené. V zásade boli zhodné s námietkami, ktoré žalobkyňa uplatňovala už v konaní na súde prvého, stupňa a s ktorými sa krajský súd náležité vysporiadal.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd... odvolaniu žalobkyne nevyhovel a rozsudok Krajského súdu... ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil... “

Hore citované dôvody rozsudku 4Sžso 37/2009 vyhodnotil z meritórneho hľadiska (tzn. vo veci samej) smerom k úrovni zisteného skutkového stavu a posúdil nasledujúce právne závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky formuláciou, že *„dôvody rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4Sžso 37/2009 zo 16. februára 2010 sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Toto rozhodnutie nevykazuje znaky svojvôle, nevyhodnocuje nové dôkazy a právne závery, konštatuje dostatočne zistený skutkový stav, k čomu najvyšší súd dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať.“* Na základe takto sformulovaných právnych argumentov v tejto časti ústavný súd argumentáciu sťažovateľky odmietol (viď bod 18. uznesenia ústavného súdu) z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Ďalej v časti týkajúcej sa namietaného porušenia základných práv podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy vyslovil ústavný súd, že *„vzhľadom na profesné zameranie sťažovateľky, navyše kvalifikovane právne zastúpenej, nepovažoval ústavný súd za dôvodné vyzvať sťažovateľku na odstránenie nedostatkov sťažnosti, a preto jej sťažnosť podľa § 25 ods. 2 (v spojení s § 20 ods. 1) zákona o ústavnom súde v tejto jej časti odmietol z dôvodu nedostatku zákonom predpísaných náležitostí.“*

Následne po citácii podstatných argumentov sťažovateľky ústavný súd prostredníctvom bodu 25. uznesenia sťažnosť aj v ďalšej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z.z. pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Na základe takto vykonanej analýzy má Najvyšší súd jednoznačne preukázané, že uznesením sp. zn. I. ÚS 290/2010-8 zo dňa 07.09.2010 sa Ústavný súd Slovenskej republiky sa vyjadril určitým spôsobom k základným právam advokátky v súvislosti

s aplikáciou práva sociálneho zabezpečenia na otázku zániku či trvania jej účasti na povinnom poistení z pohľadu samostatne zárobkovo činnnej osoby. Uvedené uznesenie ústavného súdu súčasne vykazuje podmienky, ktoré zákon prostredníctvom § 135 O.s.p. spája s viazanosťou všeobecného súdu rozhodnutím ústavného súdu.

Podľa § 135 ods. 1 veta druhá O.s.p. súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd.

Prostredníctvom hore citovaného rozsudku sp. zn. 4Sžso 37/2009 zo 16. februára 2010 sa riešila právna otázka, tzn. výklad vzniku, či zániku účasti advokáta ako konateľa advokátskej spoločnosti na povinnom nemocenskom a povinnom dôchodkovom poistení v medziach ustanovení § 5 písm. c), § 14 ods. 1 písm. b), § 15 ods. 1, § 21 ods. 1 a ods. 4 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z.

Za týchto okolností nemá konajúci senát Najvyššieho súdu vytvorený dostatočný rozhodovací priestor na aplikáciu svojich právomocí nezávislého súdnictva v zmysle čl. 144 ods. 1 ústavy a je nútený v zmysle § 116 ods. 2 písm. f) zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich mechanicky prevziať argumentáciu senátu 4S, ktorá bola prostredníctvom uznesenia sp. zn. I. ÚS 290/2010-8 zo dňa 07.09.2010 označená za ústavne konformnú. Takýto prístup k rozhodnutiu veci však nie je možné vykladať, že konajúci senát je presvedčený o nesprávnosti argumentov (najmä existencia zákonných prekážok vo forme pozastavenie výkonu advokácie /viď § 9 ods. 1 písm. a/ zák. č. 586/2003 Z.z./ a postavenie konateľa spoločnosti s ručením obmedzeným /viď § 15 ods. 6 zák. č. 586/2003 Z.z./ spôsobuje u advokáta – fyzickej osoby **dočasný** zánik oprávnenia na výkon advokácie, ktorého trvanie je podmienené časovou existenciou prekážky) vyslovených v rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžso 7/2009 z 30. marca 2010.

Tomuto nežiaducemu stavu mohol Ústavný súd Slovenskej republiky predísť tým, ak by nebol prehnane formalistický a zaoberal by sa aj opačnými argumentmi vyslovenými Najvyšším súdom prostredníctvom jeho rozsudku sp. zn. 1Sžso 7/2009 z 30. marca 2010, ktorý sťažovateľka pripojila k svojej sťažnosti (sp. zn. I. ÚS 290/2010-8 zo dňa 07.09.2010) ako jeden z možných podporných argumentov. Ústavný súd namiesto toho prostredníctvom bodov 24. a 26. poznamenal, že „rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4Sžso/37/2009 bol

vyhlásený 16. februára 2010 a rozsudok tohto súdu, na ktorý sťažovateľka poukázala (sp. zn. 1Sžso/7/2009) bol z 30. marca 2010, teda vo veci napadnutej sťažovateľkou nemohol konajúci senát (4 Sžso) reagovať na právny názor vyslovený v analogickej skutkovej veci neskôr iným senátom (v danom prípade senátom 1Sžso 30. marca 2010).

Z uvedeného dôvodu (na sťažovateľkou produkovanom skutkovom základe) nemohlo ani dôjsť k sťažovateľkou proklamovanému porušeniu (resp. „byť zasiahnuté do princípu právnej istoty...“, keď „Najvyšší súd SR v dvoch obdobných veciach rozhodol odlišne“) označených článkov ústavy a dohovoru pre absenciu príčinnej súvislosti (nedostatok žiadnej spojitosti) medzi posudzovaným rozhodnutím najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 14 dohovoru.“, resp. navyše objasnil svoj postoj k predkladanému rozsudku 1Sžso 7/2009 tým, že „ak iný senát najvyššieho súdu má iný právny názor totožný s právnym názorom sťažovateľky, potom ústavnému súdu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak právomoc, ktorá podľa § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je zverená práve najvyššiemu súdu“.

Takýto prístup Ústavného súdu Slovenskej republiky potom nenapomáha procesu zjednocovania názorov a argumentov v prospech publikovania právnych viet z rozsudku sp. zn. 9Sžso 52/2009 z 31.03.2010, ktorý celkom odlišným spôsobom (od hore uvedeného rozsudku sp. zn. 1Sžso 7/2009 z 30. marca 2010) posúdil zánik účasti advokáta na povinnom poistení (viď prerušené zasadnutie Správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 08. decembra 2010).

Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v relevantných (v medziach uznesenia sp. zn. I. ÚS 290/2010-8 zo dňa 07.09.2010) predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovanom rozhodnutí sp. zn. 4Sžso 37/2009, Najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Za súčasného stavu formálnych právnych prameňov vrátane judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky je už iba vecou žalobcu, ako si osvojí právne názory Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 a § 246c ods. 1 O.s.p., podľa ktorého iba úspešný žalobca má právo na úplnú náhradu trov tohto konania.

Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava sociálno-poistných vzťahov vychádza z verejnoprávných vzťahov), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

V prejednávanej veci Najvyšší súd Slovenskej republiky v oblasti ukladania alebo rušenia súdnych poplatkov v zmysle § 12 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch nevyužil svoje oprávnenie.

Podľa § 12 ods. 1 veta druhá zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch je odvolací súd oprávnený rozhodnúť vo veciach poplatkov za konanie na odvolacom súde.

Túto svoju právomoc Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd nevyužil, a tým dochádza k zákonnej delegácii na krajský súd, aby o súdnom poplatku, ak vôbec poplatková povinnosť v prejednávanej veci vznikla, za odvolacie konanie rozhodol.

Poučenie : Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave 13. septembra 2011

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec PhD., v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová